

УДК 159.9

Бородулькіна Т. А.¹, Жаболенко А. А.²

¹ канд. психол. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. СН-115 ЗНТУ

ОСОБЛИВОСТІ ПІЗНАВАЛЬНОЇ СФЕРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ ВАЛЬДОРФСЬКОЇ ПЕДАГОГІКИ В ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Для вивчення особливостей та структури пізнавальної сфери молодших школярів проведено емпіричне дослідження на базі експериментального навчального закладу всеукраїнського рівня ЗОШ №66 м. Запоріжжя. У дослідженні взяли участь 97 учнів 2-4 класів, з яких 62 – навчаються у загальноосвітніх класах та 35 дітей – в експериментальних класах вальдорфського спрямування. Дослідження проводилося науковим

керівником дослідно-експериментальної роботи на базі ЗОШ №66, шкільним психологом ЗОШ №66 та групою помічників психолога – студентів 4 курсів ЗНТУ у травні 2018 року.

Для дослідження особливостей уваги молодших школярів використано «Коректурну пробу» (тест Бурдона); для дослідження особливостей пам'яті – методику «Запам'ятовування 10 слів» (О. Р. Лурія), для дослідження особливостей мислення – методики «Виділення двох істотних ознак» та «Виключення понять» (Н. Я. Семаго, М. М. Семаго), Тест дивергентного мислення Ф. Вільямса (модифікація Є. Тунік). При порівняльному аналізі особливостей пізнавальної сфери молодших школярів з двох типів класів використано непараметричний U-критерій Манна-Уїтні; для відтворення структури пізнавальної сфери молодших школярів двох типів класів використано кореляційний аналіз за Спірменом. Обробка отриманих результатів здійснювалася у програмі SPSS (версія 18).

Результати проведеного дослідження доводять, що різні педагогічні системи по-різному впливають на розвиток пізнавальної сфери дітей, при чому це очевидно не при дослідженні окремих (пам'ять, увага, мислення) функцій пізнавальної сфери, а при аналізі структури взаємозв'язків та виділенні системоутворюючих чинників. Так, в структурі пізнавальної сфери учнів загальноосвітніх класів системоутворюючими чинниками є характеристики понятійного мислення та пам'яті (рис.1), тоді як в структурі пізнавальної сфери учнів класів вальдорфського спрямування, крім особливостей понятійного мислення та пам'яті, системоутворюючими чинниками є також характеристики уваги та дивергентного (творчого) мислення (рис.2).

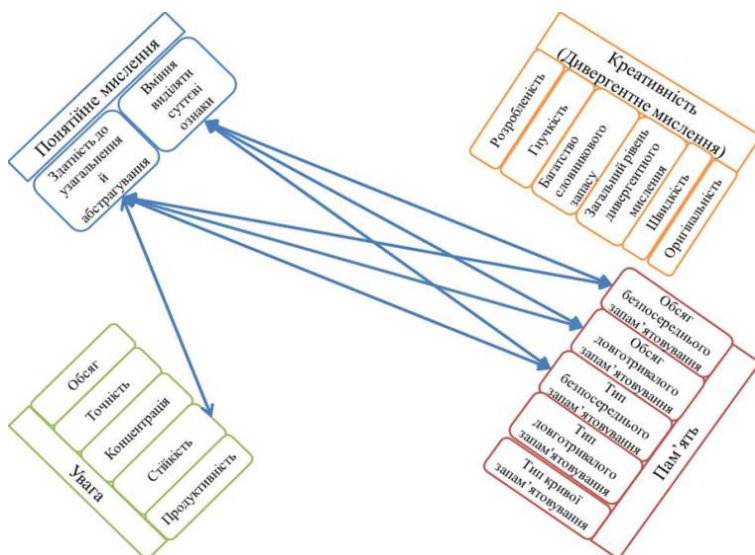

Рисунок 1 – Структура пізнавальної сфери учнів загальноосвітніх класів ЗОШ №66.

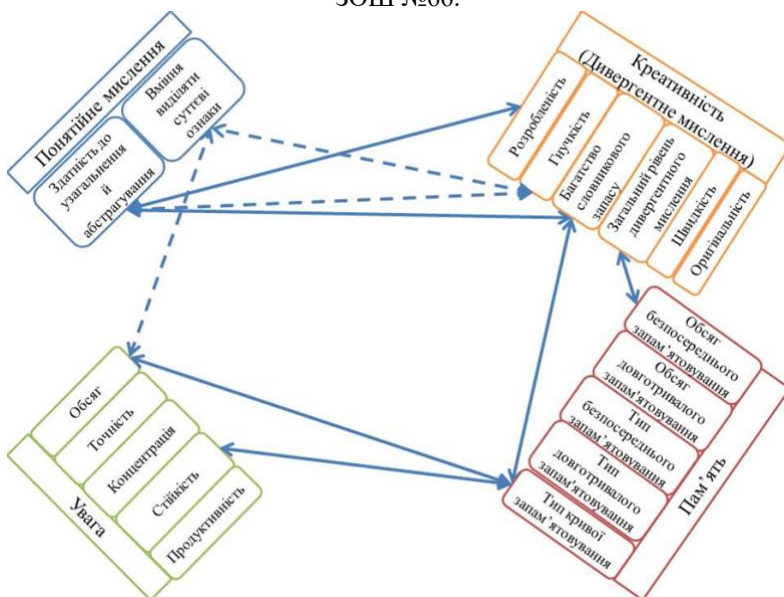

Рисунок 2 – Структура пізнавальної сфери учнів класів вальдорфського спрямування ЗОШ №66.

Результати наукової роботи впроваджено у навчально-виховний процес Запорізької загальноосвітньої школи I-III ступенів № 66 Запорізької міської ради Запорізької області впродовж 2018-2019 рр. (довідка № 57 від 21.03.19).